Jest přípustná poznámka spornosti vkladu práva vlastnického na základě žaloby o odvolání daru dle § 948 a 949 obč. z.?

K otázce náhrady útrat stížnosti.

Barbora V. podala na svou dceru Boženu K. žalobu o odvolání daru a vrácení nemovitostí svého času jí do vlastnictví postoupených, a sice pro nevděk, a navrhla knihovní poznámku této žaloby při postoupených nemovitostech.

Krajský soud v Uh. Hradišti poznámku tuto povolil.

Na stížnost žalované byl návrh žalobkyně na poznamenání žaloby rekursním soudem zamítnut a rozhodnutí své II. instance odůvodnila takto:

Žalobkyně svou žalobou neodporuje platnosti darovací smlouvy a nepopírá platnost knihovního zápisu na základě této smlouvy provedeného, nýbrž domáhá se na základě později vzniklého právního důvodu — nevděčnosti obdarované — uznání práva k odvolání tohoto daru. V § 61 kn. z. předpokládá se však, že v žalobě se popírá platnost původního vkladu, a ježto tu není také žádný z případů §§ 62—71 taxativně uvedených, ve kterých se knihovní poznamenání sporu připouští, není v tomto případě pro poznamenání žaloby zákonného předpokladu; bylo proto stížnosti žalované vyhověti a usnesení prvého soudu změniti.

Na náklady stížnosti žalovaná nemá nároků, ježto pro poznámku sporu platí výlučně předpisy knihovního zákona, rozhodnutí tudíž se děje v řízení nesporném.

Na revisní rekurs žalobkyně obnoveno bylo usnesení I. stolice z těchto důvodů:

§ 61 knih. zák. dopouští poznámku spornosti ve všech případech, kdy kdo nějaký vklad, jímž se ve svém knihovním právu cítí zkrácen, z důvodů neplatnosti v odpor bere a znovuzřízení dřívějšího knihovního stavu žádá.

Zákon dokonce nemluví o titulu naříkaného vkladu, nýbrž pouze o neplatnosti v k l a d u sama, nevyhledávaje nikterak, aby neplatnost byla již původní, a neříkaje, že nestačí nynější, takže již podle znění zákona jedno jest, zdali vklad byl již od původu neplatný čili se teprv později neplatným stal, nevadí nic, že snad titul, na př. tedy smlouva, na níž vklad spočívá, byla platna a vklad tedy právem se stal, jen když vklad nyní neprávem vázne, což ovšem předpokádá, že ani titul nyní už neexistuje po právu. To také úplně odpovídá hospodářskému a tudíž zákonodárnému účelu poznámky, máť se jí nynějšímu knihovnímu držiteli znemožniti disposice sporným právem, která by mu jinak na

úkor žalobce jakožto dřívějšího knihovního držitele byla možna, a má takto účel žaloby, t. j. znovuzřízení dřívějšího stavu knihovního býti zabezpečeno, a na to tedy dlužno klásti důraz. Dle toho vyloučena jest poznámka spornosti jen tam, kde žalobce nedomáhá se znovuzřízení dřívějšího knihovního stavu, protože ani dříve knihovním držitelem nebyl, nýbrž žádá zřízení knihovního stavu, jehož tu prvé nebylo, na př. kupec reality, aby kupní smlouva byla uznána a dodržena a on do knih vložen. Zde ale jde ne o takového nového nabyvatele, nýbrž o starého vlastníka, jenž novému do knih již vloženému nabyvateli platnost jeho práva popírá a jsou tedy dány podmínky § 61 knih. zák.

Žalobkyně totiž odvolává dar sporných nemovitostí pro nevděk žalované a tu praví § 949 obč. z., že nevděk činí nevděčného obmyslným držitelem, t. j. on přestává býti vůči dárci vlastníkem a jest povinen věc mu vrátiti čili darovací smlouva, titul a tím i vklad na ní spočívající stává se ve smyslu § 61 knih. zák. neplatným, t. j. bezprávným. I kdybychom tyto účinky nevázali hned na nevděk, jak doslov zákona činí, nýbrž teprv na odvolání daru pro nevděk, tedy i pak podmínka splněna, protože žaloba dar pro nevděk skutečně odvolává a vrácení věcí a znovuzřízení dřívějšího knihovního stavu žádá.

Opačný názor rekursního soudu, že § 61 knih. zák. předpokládá, aby se v žalobě popírala platnost původního vkladu, správně řečeno, aby se tvrdilo, že vklad už z původu je neplatný, tedy že titul, na němž spočívá, od počátku neplatným byl, názor, jenž kdysi v praxi býv. vídeňského nejvyššího soudu zastoupen byl, jest nyní předstižen řadou rozhodnutí téhož soudu, zejména ale rozhodnutím z 20. srpna 1885 č. 5830, zapsaným do repertoria nálezů pod č. 128, dle něhož je přípustna i poznámka žaloby na výmaz zástavního práva pro zaplacení neb soudní deposici pohledávky, což nutně předpokládá původní platnost vkladu, jenž však pozdější skutečností oprávnění svého pozbyl.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 31. května 1921 R-II 213-21-1. *Adv. Dr. Krsek.*

HOVORNA.

Příspěvek ku statistice a vývoji českých měst, zvlášť Českých Budějovic.

(Dokončení.)

7. Největšího však úspěchu dosáhl dne 8. dubna 1894 ustavený akciový spolek a jeho podnik »Český akciový pivovar« založený Drem Augustinem Zátkou, Drem Hromadou a